

I det ovenfor citerede spørgsmål nr. S 603 fra medlem af folketinget Jørgen Lenger til justitsministeren blev der således givet afslag i en konkret sag ud fra begrundelsen: »I den sag, der omtales i begrundelsen for spørgsmålet, har man imidlertid ikke fundet det forsvarligt at tillade udgang.« Den pågældende er dømt for en lovovertrædelse, der i alle instanser opfattes som begået i »affekt«, men selv om han indbragte samme spørgsmål for en række andre administrative myndigheder, modtog han på intet tidspunkt nogen anden begrundelse og stod således magtesløs over for den trufne afgørelse.

5. Forslagets indhold

Beslutningsforslaget går ud på at øge antallet af udgange, særligt med henblik på besøg hos bestemte personer (forstået som familie, venner, foreninger m.v.). Der foreslås en norm på én sådan udgang hver anden weekend, som hovedregel med en varighed på 53 timer, dvs. fra fredag kl. 16 til søndag kl. 21.

Denne norm er en ret for den indsatte, medmindre andet bestemmes. Der skal efter beslutningsforslaget ikke afsones en bestemt del af straffen, før retten indtræder. Dog skal domstolene i domsafsigelsen kunne træffe anden beslutning på baggrund af en konkret vurdering. Det forudsættes dog, at retten i intet tilfælde kan fradømmes den indsatte for mere end seks måneder uden ny domstolsprøvelse. Forslaget skal derfor ses i sammenhæng med forslagsstillernes øvrige forslag om at afskaffe sanktioner, som administrativt ændrer indholdet i den afsagte dom.

Såfremt den udøvende myndighed, kriminalfor-sorgen, finder udgang fortsat uforsvarlig efter udløbet af det halve år, skal den indsatte have ret til at indbringe en eventuel beslutning om længerevarende fradømmelse for en domstol eller en anden uafhængig dømmende myndighed med kompetence i fuldbyrdelsesspørgsmål. Fradømmelse skal altid være tidsbegrænset og begrundet.

I tilfælde af misbrug, der kan berettiggte til fradømmelse (udeblivelse eller ny kriminalitet), følges samme procedure.

Det er forslagsstillernes intention at sikre den

indsattes retssikkerhed over for vilkårlige afgørelser og utilsigtet anvendelse af udgangstilladelse som disciplinærmiddel. Den udøvende myndighed skal pålægges begrundelsespligt, idet den dømmende myndighed i modsat fald må følge den indsatte påstand om at bevare sin ret til udgang.

Uanset at den skitserede model kan virke resourcekrævende, finder forslagsstillerne, at den må følges, idet frihedsberøvelse er et så alvorligt indgreb i den enkeltes integritet, at råderummet for skøn og vilkårlighed må minimeres. Nægtelse af udgangstilladelse indebærer en så alvorlig skærpelse af en afsagt dom, at der må sikres kontrol med, at den indsatte ikke udsættes for afslag, uden at de er særdeles velbegrundede, og uden at der er mulighed for afprøvning af spørgsmålet ved en domstol eller en anden tilsvarende myndighed.

Allerede fra afsoningens start vil udgangstilladelserne kunne påvirke den indsatte mulighed for senere at klare sig i samfundet igen. Derfor må begrænsninger heri være undtagelsen, mens den indsatte ret til udgang må være reglen.

Forslagsstillerne har ikke i nærværende forslag præciseret, hvorvidt den dømmende myndighed skal være en domstol eller en særlig myndighed med dømmende kompetence, f.eks. en fængselsombudsmand. Beslutning herom må træffes særskilt. Forslagsstillerne har samtidig fremsat forslag om oprettelse af et uafhængigt organ med kompetence til at træffe afgørelse i fuldbyrdelsesspørgsmål (beslutningsforslag nr. B 78).

Det forventes, at afgørelser efter retningslinjerne i nærværende beslutningsforslag vil blive truffet i overensstemmelse med såvel forslagens ordlyd som de i bemærkningerne skitserede intentioner.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget er uden økonomiske konsekvenser. Derimod må der i starten forventes forøgede administrative konsekvenser. Disse vil dog være af forbigående karakter, idet der må forventes en praksis i overensstemmelse med beslutningsforslaget. Når en sådan har udmøntet sig, vil de enkelte anstalter forvalte retningslinjerne på en sådan måde, at kun egentlige tvivlstilfælde vil give anledning til domstolsprøvelse.